

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno čk. račun: štev. 24/12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto V. - Štev. 42

Gorica - 15. oktobra 1953 - Trst

Izhaja vsak četrtek

ZA MISIJONSKO NEDELJO ALI BOMO ZAKOPALI TALENTE?

Pred skoraj dva tisoč leti je stal na Oljski gori blizu Jeruzalema mlad mož obdan od male čete svojih prijateljev: preprostih, neučenihi. Nista bila še minila dva meseca, ko je bil vsled obsodbe rimskega oblastnika obsojen na smrt in križan na nasproti ležeči Golgoti.

Ta mladi mož — Jezus Kristus — je dal svojo poslednjo voljo svojim: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji, pojdite torej in učite vse narode; učite jih spolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal; in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta« (Mt 28, 18 s; Apd 1, 12).

V moči te zapovedi so šli v svetnih vedah neizobraženi, a od Jezusa poučeni v verskih vprašanjih, in so zanj osvojili tedaj znani poganski svet. Ne z orožjem, le z naukom. Ni bilo lahko. Zakaj verovati v križanega Boga, ki ukazuje zatirati strasti, nositi vsak dan križ, se je upiralo v strasteh razvajanemu poganskemu srcu. Poleg tega so cesarji preganjali tiste, ki so se za Kristusov nauk odločili, polnili so se ječe, rabljali so si izmišljevali najhujše muke, kri je tekla, nedolžni so umirali nasilne smrti.

V noči Kristusovega naročila Cerkve se vedno pošilja apostole in misijonarje v poganske kraje. Ali bodo ti narodi na drug način prejeli božji nauk? Kristus je bil križan, apostoli so bili mučeni, tri sto let je samo v rimskem cesarstvu bil preganjan Kristusov nauk! Ali se bo poganski svet brez truda, brez žrtve spreobrnil?

»Čez dve sto let bo Kitajska krščanska,« je v trdnem prepričanju

govoril kitajski kristjan nekemu po komunistih izgnanemu misijonarju.

Čez dve sto let! Se vam zdi prepozno? Ali Kitajska je ogromna, 500 milijonov ljudi biva v nji! Kljub preganjanju in zatiranju vere je oni kitajski kristjan zaupal, da se Kitajska pokristjani. Ni se motil, zakaj prav preganjanje je znamenje. Odrselno delo je Jezus razdelil med se in med nas. Največji del je sprejel sam, »kar manjka«, kot pravi sveti Pavel, »moramo mi dodati.« Toda Kristus je svet odrešil s trpljenjem, s križem. Zato je in bo povsod, kjer naj se vera širi, treba trpljenja, treba je pognojiti mis. polja z nedolžno krvjo pričevalcev, mučenikov. Hud. duh namreč noče izpušiti iz svojih kremplov duš. Posluša se nasilja, preganjanja, mučenja, Mao-tse-tung je orodje v njegovih rokah! Kakor se je posluževal farizejev proti Jezusu, tako se sedaj poslužuje njega in vseh preganjancev vere. A ti se zavedajo, da je kri mučencev in trpljenje preganjanih seme novih kristjanov, kot je rekel že Tertulijan.

Ta postava velja tudi za tiste krščanske kraje, ki so se pokristjani, pa še niso imeli preganjanja. Prej ali slej pride. Včasih predniki, včasih potomci plačajo nedolžni krvni davek.

Zato preganjanci vere sami sebi spodnikajo tla, ko preganjajo vero. Pa ni samo Kitajska, je Indija s 350 milijoni in Afrika, Oceanija, je ves mohamedanski svet, ki še čaka na Kristusa.

Ogromna naloga čaka Kristusove glasnike!

Kolikega pomena bo Rusija, zdaj

preganjana pod srpom in kladivom, ko se reši boljševizma. O, tudi tam zbira Bog kaplje krvi in jih polaga na tehtnico svoje božje pravičnosti in usmiljenja.

In mi? Ali za nas ne velja Jezusov ukaz?

Odgovarjali bomo pred sodbo božjo, kako smo delovali za širjenje božjega kraljestva na zemlji. Tudi mi smo dolžni, zanj se truditi in trpeti. Vsak izmed nas. Vsak, bogat ali ubog, učen ali neučeni, delavec ali tovarnar, zdrav ali bolan.

Prva pomoč je molitev. Druga razne žrtve, trpljenje, ki naj jih Bogu darujemo za misijone. Tretja pomoč so milodari. Da, tudi denarna pomoč. Niti v svojem življenju ni Jezus apostolov čudežno dnevno nasičeval. Včasih so bili tako lačni, da so smukali klasje in ga jedli. Tudi sedaj je tako: misijonar mora z naravnimi sredstvi skrbeti za šole, za bolnice, za reveže, za cerkev itd. Nam Bog daje priliko, da z darovi sodelujemo. Z miloščino pokrijemo obilo grehov, svojih namreč. Z miloščino pokažemo, da nismo navezani na denar, da smo res kristjani.

Ne smemo biti kot metuljčki, ki se vsedajo na cestno blato svetnega uživanja in gledati le zase, utapljati se v grešne strasti in zapravljati denar. Prav te dni smo slišali kako je v Biaritzu, obmorskem letovišču v Franciji, izdal španski markiz De Cuevas, za eno samo večerjo 40 milijonov frankov, kar resni ljudje štejejo kot posmeh ubogim in revnim... Ali pa nismo v malem mi potratneži? Koliko bi mogli darovati za misijone, ne samo milodarov, ampak kaj več. Za vse to nas bo Jezus poplačal ob sodnem dnevu: Lačen sem bil in dali ste mi jesti, žejen...; nag... bolan...; v ječi... Pridite blagoslovljeni« (Mt 45, 42).

A tudi misijonski poklici morajo vstati med nami. Neki dijak je dal v kuverti za misijone takle dar: »Nimam denarja, a dam samega sebe, grem za misijonarja!«

Ali boste vstopili na ta vlak misijonske pomoči? Tudi brez vas bo vlak vozil, a vi bi ostali zunaj, ne pod božjim varstvom — služabniki, ki so zakopali svoje talente.

pod predsedstvom Kardelja o prostni not, ki naj bi jo izročili poslanikom obeh prizadetih zapadnih velesil v Beogradu. Na splošno pa je vse nestrpno pričakovalo, kakšno stališče bo zavzel maršal Tito napram nepričakovani odločitvi zapadnih velesil. In Tito se je res oglasil.

Stališče Tita

Zadnjo soboto (10. okt.) je imel maršal Tito v Leskovcu (v južni Srbiji) pred par sto tisoč poslušalci govor, v katerem je zavzel stališče napram zadnjim političnim dogodkom ter stavil nov predlog za rešitev tržaškega vprašanja. Njegov govor je bil stvaren, odločen, toda zmeren in nelažljiv, česar ni mogoče reči o govorih raznih slovenskih pravnikov, ki so udrihali proti Vatikanu, kakor da bi bil ta kriv zavezniške odločitve.

Med drugim je Tito poudaril, da ni mogoče staviti Jugoslavijo, ko gre za rešitev tržaškega vprašanja, na isto stopnjo kot Italijo, ki se je borila na strani sovražnikov. Mi ne priznamo, je rekel Tito, angloameriške odločitve in zato bomo smatrali vstop italijanskih čet na tržaško ozemlje za napad na našo deželo. Besede, ki sem jih izgovoril na Okroglici, veljajo še vedno, in Jugoslavija bo podvzela vse potrebne ukrepe, da jih izpolni. Naša potrpežljivost je dosegla skrajne meje.

Nato je omenil Tito razne poskuse, ki jih je napravila Jugoslavija, da bi prišlo do pravične rešitve tržaškega vprašanja. Predlagali smo kondominij, nato internacionalizacijo Trsta ter odstop ostalega tržaškega ozemlja Jugoslaviji, toda zapadni zavezniki se za vse te predloge še zmenili niso. Prišla je nato spomenica o odločitvi glede cone A in jaz sem, pravi Tito, povedal za zapadnim zaveznikom, da Jugoslavija ne more pristati na ta predlog. In isto stališče je zavzel jugoslovanski narod s svojimi spontanimi manifestacijami. Sklenili smo ščititi svoje pravice v duhu ZN in ta zaščita ne izključuje tudi uporabe oboroženih sil. Zaenkrat smo poslali v cono B edinice jugoslovanske armade.

Tito je obsodil nato izjavo italijanskega ministrskega predsednika Pella, da se Italija zasedbo cone A ne misli odreči pravici celotnega tržaškega ozemlja. Glede zavezniških podpor pa je poudaril Tito, da sicer cenijo te podpore, a da zanje ne bodo prodajali svoje z lastno krvjo prepojene zemlje.

Nato je Tito predlagal novo in zadnjo rešitev tržaškega vprašanja: Ustvarili naj bi se dve samostojni področji. Prvo področje, ki naj bi obsegalo cono B in vse slovensko zaledje Trsta, naj bi prišlo za deset in tudi več let pod upravo Jugoslavije. Drugo področje, to je Trst, naj bi prišlo za isti čas pod upravo Italije. Obenem bi morali obe državi garantirati, da ne bosta delali kakih narodnostnih diskriminacij (razlikovanj).

To je načrt, je rekel Tito, ki je vreden, da se resno o njem razpravlja. Drugih predlogov nimam in jih tudi ne mislim staviti. Če se pa zavezniki ne bodo zmenili za naš predlog, kot so to napravili z ostalimi našimi predlogi, potem pa v tem delu Evrope ne bo miru.

Se bolj odločen in oster govor je imel maršal Tito zadnjo nedeljo (11. okt.) v Skoplju pred približno 250.000 poslušalci. V tem govoru je več ali manj ponovil svoje obtožbe in izjave prejšnjega dne, obenem pa je dodal še nekaj novih. Med drugim je obtožil Italijo, da se hoče vmešavati v notranje zadeve Albanije ter stopiti na balkanska tla. Za-

(Nadalj. na 3. strani)

Kršitev mirovne pogodbe

Enostranska prepustitev cone A italijanski upravi je nedvomno huda kršitev mirovne pogodbe. Združene države in Anglija niso imele pravice razpolagati po svoji milojli s cono A ter jo prepustiti kakit tretji državi, kajti one niso upravljale cone A v svojem imenu, ampak v imenu ZN, oziroma Varnostnega sveta ZN. Ako nista obe državi hoteli upravljati naprej cono A, bi morali vrniti mandat Varnostnemu svetu. Poleg tega je mirovna pogodba z Italijo podpisala 21 držav, med katerimi tudi Jugoslavija, katere interesi so s sedanjo samostojno odločitvijo neposredno prizadeti. Še bolj pa so prizadete pravice tržaškega prebivalstva samega, katerega ni nihče vprašal, ali hoče iti pod Italijo ali Jugoslavijo ali pa hoče živeti samostojno na Samostojnem tržaškem ozemlju, kot si ga je zamislila pariška mirovna konferenca.

Zakaj se ni izvedla mirovna pogodba in ustvarilo Samostojno tržaško ozemlje, ki je najbolj pametna rešitev tržaškega vprašanja? Tržaško ozemlje je narodnostno mešano in zato ga ni mogoče v celoti prisoditi eni ali drugi državi, ne da bi se s tem prizadela krivica drugi državi. Res je, da prebiva na tem ozemlju pretežno italijansko prebivalstvo, a to prebivalstvo prebiva skoraj izključno v Trstu in v nekaterih obalnih mestih, medtem ko je vse podeželje slovensko. Poleg tega niso dali sedanjemu tržaškemu ozemlju sedanjih mej zato, da bi se na njem izvedel kak plebiscit, ampak da bi ustvarili samostojno dr-

žavico, ki naj bi bila nekaka izvozna in uvozna točka ne samo za Slovenijo, ampak za vso Srednjo Evropo. Pravičen plebiscit za Trst bi se moral izvesti v resnici na celotnem ozemlju, ki teži gospodarsko k Trstu. Trst spada k zaledju in ne zaledje k Trstu. Neposredno zaledje Trsta je Slovenija, širše zaledje pa Srednja Evropa. Trst bi moral spadati k Sloveniji, a ker ni mogoče 200 tisoč Italijanov izročiti tuji državi, je bila zamisel Svobodnega tržaškega ozemlja najbolj posrečena in pravična rešitev tržaškega vprašanja.

Zakaj se ni torej uresničila zamisel Samostojnega tržaškega ozemlja? Izgovor, da se velesile niso mogle sporazumeti glede guvernerja, je prazen. Mirovna pogodba je bila podpisana 10. febr. 1947. leta, a že 20. marca 1948. leta so Združene države, Anglija in Francija podale ono zloglasno in nepremišljeno tristransko izjavo, s katero so obljubile Trst Italiji. Torej komaj eno leto po podpisu mirovne pogodbe so vrgle isto pogodbo med staro šaro.

Krivo da na tem nosi tudi jugoslovanska vlada, ki ni vztrajala na izvršitvi mirovne pogodbe, to je na udeležitvi Samostojnega tržaškega ozemlja, akoravno je vedela, da je večina slovenskega življa za samostojnost Trsta in da nikakor noče uživati dobrote Titovega komunističnega raja. To pa nikakor ne pomeni, da odobravamo zadnjo odločitev zapadnih velesil, kajti prepustitev cone A Italiji je zadalja tudi Samostojnemu »tržaškemu« ozemlju smrten udarec.

Odgovor jugoslovanskega ljudstva

Vest o prepustitvi cone A italijanskim upravnim oblastem je vzbudila po celi Jugoslaviji mogočen val ogorčenja zoper enostransko odločitev zapadnih velesil.

Komaj je prišla v Ljubljano ta novica ter se razširila med prebivalstvom, se je ljudstvo začelo zgrinjati na ulice ter je demonstriralo pozno v noč proti Angležem, Amerikancem in Italijanom. Razni govorniki so s svojimi improviziranimi govori protestirali zoper krivično odločitev obeh zapadnih velesil ter spodbujali demonstrirajočo množico na odpor proti nedopustni krivici. »Življenje damo, Trsta ne damo.« to je bil vzklik, ki so ga demonstranti zopet

in zopet ponavljali. Podobne manifestacije so se vršile v Zagrebu, na Reki, v Kopru, na Jesenicah, v Novi Gorici in sploh po vseh večjih krajih Jugoslavije. Posebno hude so bile demonstracije v Beogradu, kjer so napadli demonstranti s kamenjem ameriško, angleško in italijansko poslaništvo ter opustošili ameriško in angleško čitalnico v sredini mesta.

Jugoslovanska vlada je poslala še tisto noč protestno noto angloameriškega poveljstvu v Trstu ter naznanila, da se bo poslužila vseh ukrepov, da zaščiti jugoslovanske koristi v coni A. Drugo jutro je odbor za zunanje zadeve razpravljal

Enostranska rešitev tržaškega vprašanja

Kdor je v četrtek 8. oktobra zvečer odprl svoj radio in ga usmeril na kako jugoslovansko radijsko postajo, je takoj spoznal, da se je moralo v Jugoslaviji nekaj težkega dogoditi. Na vseh postajah je bilo slišati razne proteste, ogorčene vzklike zoper Angleže, Amerikance in Italijane, petje partizanskih pesmi, pa zopet poročila o protest, manifestacijah, ki so se vršile po raznih jugoslovanskih mestih. Povod vsem tem demonstracijam in vsem tem sovražnim vzklikom je dala vest, ki se je v četrtek proti večeru razširila po vsem svetu ter naznanila, da so Združene države Amerike in Anglija sklenile izročiti upravo cone A Samostojnega tržaškega ozemlja Italiji ter umakniti iz te cone svoje vojaške sile. Proglas o tem enostranskem ukrepu navaja tudi razloge, zakaj sta se obe zapadni velesile in upraviteljici cone A odločile za ta korak. Kot glavni razlog navajata, da ni bilo mogoče doseči sporazuma glede tržaškega vprašanja, ki bi bil sprejemljiv za obe strani, in da sta zato sklenili napraviti konec dose-danemu nezadovoljivemu položaju. Obe vladi izjavljata obenem, da sta trdno prepričani, da bo ta korak dal osnovo za prijateljsko sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo. V resnici pa je imel ta korak čisto nasprotno učinke, ker je nasprotja med Italijo in Jugoslavijo še bolj poglobil in do skrajnosti zaostрил.

Vest o enostranski odločitvi ame-

riške in britanske vlade je prišla nepričakovano ter presenetila ves svet, posebno pa obe zainteresirani državi, Italijo in Jugoslavijo. V Italiji je vzbudila precej veselja, vendar ne toliko, kot bi človek pričakoval. Mnogi italijanski krogi vidijo namreč v odločitvi obeh zapadnih velesil dokončno razdelitev tržaškega ozemlja ter s tem zatoni vsakega upanja, da bi mogla priti Italija mirnim potom v posest celotnega tržaškega ozemlja. Jasno je namreč, da bi bilo mogoče vreči Jugoslavijo le s silo iz cone B, česar ne bo nihče poskušal že zaradi komplikacij, ki bi lahko pri tem nastale. Vse kaže, da so hotele Združene države in Anglija napraviti s svojo salomonsko razdelitvijo tržaškega ozemlja konec italijansko-jugoslovanskim prepričanjem, obenem se pa rešiti zadeve, ki jim je šla že na živce in ki jim je prizadela več sitnosti kot marsikatero drugo važno mednarodno vprašanje. Oba zapadnika sta mislila, da se s svojo enostransko odločitvijo rešita nadaljnjih sitnosti, a sta se zelo zmotila, kajti italijanski politični krogi smatrajo prepustitev cone A italijanski upravi le kot prvo fazo celotne operacije, kateri mora slediti druga faza, to je prepustitev cone B Italiji. Italijanski tisk je že omenil, da je dolžnost Združenih držav in Anglije, da poskrbijo za popolno izpolnitev italijanske zahteve glede cone B.

Enaindvajseta nedelja po binkošti

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 18. 23-35)

Tisti čas je povedal Jezus svojim učencem to priliko: Nebeško kraljestvo je podobno kralju, ki je hotel napraviti račun s svojimi hlapci. In ko je začel računati, so mu privedli nekoga, ki mu je bil dolžan deset tisoč talentov. Ker pa ni imel s čim plačati, je ukazal njegov gospodar prodati njega, njegovo ženo in otroke in vse, kar je imel, in poplačati. Hlapec pa je preden padel in ga prosil: 'Potrpi z menoj in vse ti povrnem.' Usmilil se je gospodar tega hlapca, ga oprostil in mu dolg odpustil. Ko je pa ta hlapec odšel, je srečal enega svojih sohlapev, ki mu je bil dolžan sto denarjev, in ga je zgrabil ter davil, govoreč: 'Plačaj, kar si dolžan!' Njegov sohlapec pa je preden padel in ga prosil: 'Potrpi z menoj in vse ti povrnem.' On pa ni hotel, ampak je šel in ga dal vreči v ječo, dokler ne bi poplačal dolga. Ko so pa njegovi sohlapeci videli, kaj se je zgodilo, so se zelo užalostili in so šli ves dogodek povedati svojemu gospodu. Tedaj ga je njegov gospodar poklical in mu rekel: 'Hudobni hlapec, ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil; ali nisi bil torej tudi ti dolžan, usmiliti se svojega sohlapca, kakor sem se tudi jaz tebe usmilil?' In razsrdil se je njegov gospodar in ga izročil mučiteljem, dokler ne bi poplačal vsega dolga. Tako bo tudi moj nebeški Oče storil z vami, če iz srca ne odpustite vsak svojemu bratu.

IZ SRCA ODPUSTITI

Prilika današnjega evangelija je zelo praktična, vsak dan se dogaja. Ali ne odpuščata nebeški Kralj, Jezus Kristus, vsak dan grešnikom njihove krivde? Poln usmiljenja je do nas. Ali pa nismo mi večkrat do bližnjega neusmiljeni in nočemo odpustiti? Pri Bogu iščemo zase odpustanja, bližnjemu ga pa ne damo.

Jezus nas poučuje, da je to grd in zmoten račun. Poglejmo nekoliko priliko.

*

Prilike je Jezus jemal iz vsakdanjega življenja v naravi in iz vsakdanjih dogodkov. Podal jih je v lepi, prikupni obliki, tako da se jih je lahko zapomniti. Vanje je navezal ali skril versko resnico, nauk za krščansko življenje.

10.000 talentov je velikanska vsota, približno 60 milijonov srebrnih lir. Ali je možno, da bi kak služabnik poveril ali bil dolžan toliko vsoto? Kje naj bi se bilo to kdaj zgodilo? Pa glejte, v Jezusovem času je bilo znano, da je cesar Avgust dal nekemu Ksenodoru v zakup dežele, severovzhodno od Genezarskega jezera. Mesto da bi cesarju plačeval, kar je bil dolžan od nabranih davkov, je Ksenodor vse napravil. Ko je cesar Avgust obiskal te dežele, Palestino in druge vzhodne pokrajine, je vsekakor odpustil ogromni dolg Ksenodoru. Toda prekleal je svojo besedo, ker so se podaniki pritožili nad grozovitostmi Ksenodorovimi. Cesar ga je odpustil iz službe, da je umrl nesrečen in zapuščen v Antiohiji.

Velikanski dolg, ki ga Jezus omenja, ponazarja dolg smrtnega greha, dolg pred nebeškim Kraljem.

Usmiljenje je značilni znak božjega kraljstva na zemlji. Saj je Jezus prišel na zemljo, da nam odpusti. Zato ni nič čudnega, da v priliki hlapcu, ki prosi odpustanja, kralj odpusti. Bog nam namreč rad odpusti naše grehe, če se jih kesamo, skesano spovemo s trdnim sklepom pobočja.

*

Skasana spoved grešniku vrne nadnaravno življenje. Nesposoben, kdor se je ne poslužil s srčnim kesanjem.

Tožili so Augustu Ksenodora, da je bil krut. Neusmiljeno je izterjal davke. Po rimskem pravu je smel upnik dolžnika in njegovo družino prodati za sužnje, dokler ne zasluži, kar je dolga: smel je upnik dolžnika vreči v ječo. Lahko sklepamo, da je Ksenodor marsikoga prodal ali neusmiljeno vrgel v ječo.

Prav tako je naredil hudobni hlapec v današnji priliki. Njemu je kralj odpustil ogromno vsoto, sam je pa davil sohlape

za ubogih sto denarjev. Ti so v primeri z deset tisoč talenti kakor kapljica proti morju.

Nam samim se, enako kot sohlapecem, zloba hudobnega hlapca zdi zelo grda. Tak hlapec ni vreden odpustanja. Kar prav se nam zdi, da je hudobnega hlapca kralj kaznoval. Tak ni vreden usmiljenja.

Prav tole hoče Jezus povedati nam, da je silno grdo, ako mi, ki nam je Bog vedno pripravljen odpustiti, ne odpustimo svojim dolžnikom, svojim razžalivcem. V naši duši hoče vžgati velik stud pred takim početjem. Hoče nas utrditi, da se ne bomo dali vjeti zapeljivi skušnjavi sovraštva, ko bo treba odpustiti bližnjemu, ki bi nas žalil.

Nekaterim to kar ne gre v glavo. »Kako naj mu odpustim, ko me je tako žalil?... ko mi je toliko škodoval?« — Res težko je pogodu, kristjan pa ima zgled Jezusov, ki je za sovražnike, ki so ga križali, molil in to celo na križu. Kristjan ima ukaz božji, da mora odpustiti. — »Pa ne morem pozabiti.« — Nekaj drugega je — pozabiti, nekaj drugega — odpustiti. Pozabiti ni

Pater Jozafat — petdesetletnik

Dne 24. avgusta je v krogu svojih sobratov obhajal na tistem 50-letnico življenja naš duhovni vodja o. Jozafat. Rojen je bil na Bledu v kmetski družini. Starši so mu umrli že v mladosti. Z delom si je služil kruh in denar za študiranje. Šole je napravil doma in v Rimu. Ko je imel 33 let je bil posvečen za mašnika v Jeruzalemu.

Po novi maši je prišel v Egipt. Par let je deloval v Aleksandriji. Kot vojaškega kurata ga dobro poznajo naši fantje.

Po smrti patra Evgena je bil poslan v

Večne obljube rojakinje iz Istre

Pred nekaj tedni so v Rimu zborovale zastopnice vseh ženskih redov v Cerkvi. Videli si lahko vse mogoče noše, slišali vse jezike. Ob tej priliki so posebno nekateri ilustrirani časopisi zagnali strašen krik in mnogo črnila je padlo na papir zlasti za pisanje o ženskih redovih s strogo klavzuro. Nekateri so se odkrito gizzažali nad takim življenjem, češ da svetu ne prinaša nobene koristi. Drugi so bolj trezno in umirjeno zahtevali, da se pravila preuredijo, ker baje ne odgovarjajo več zahtevam današnjih časov. Vsi so se pa vsekakor vpraševali, čemu se dekleta zaprejo v samostansko celico, in to za vedno? Ali je sploh še mogoče pričakovati kaj podobnega od današnje mladine?

Ne bomo razpravljali o tem vprašanju. Samostansko življenje se danes sploh zdi anahronistično, to se pravi, v nasprotju z duhom današnjega časa, ki stremi za uživanjem in noče nič slišati o odgovedi in premagovanju. Zato tudi težko razumemo, kako so prav ti ljudje, ki so vse na svetu zapustili, največji dobrotniki človeka, kot pravilno ocenjuje njih delo sv. Cerkve. Hvala Bogu, da se še vedno dobijo ljudje, ki se odločijo za tako življenje.

Verjetno še marsikateri bralce našega lista ne ve, da imamo tudi v Trstu tak ženski kontemplativni red s strogo klavzuro. To so sestre benediktinke, ki spadajo med najstarejše tovrstne redove v Cerkvi. V Trstu samem bivajo že skoraj 700 let, odkar so si namreč sezidale 1. 1278 svoj samostan sv. Ciprijana, ki še danes stoji visoko v starem mestu, ne daleč od cerkve sv. Justa. Kar je še posebno razveseljivo, je dejstvo, da so bile v samostanu vedno častno zastopane tudi slovenske redovnice iz mesta in okolice. In to vse do danes. Saj je prav te dni položila svoje večne obljube neka naša rojkinja iz Istre, prihodaj mesece se bo pa vršila redovna preobleka se edine novinke, ki je prav tako evet naše zemlje. Prva je s. Marija Vnebovzeta, nekoč Zofija Jakac, druga pa Romana Stepančič. Obe sta doma iz Pregare, skromne župnije v Istri, ki šteje danes kakih 350 duš, ki pa samo v povojnih letih darovala Cerkvi sedem mladih deklet. V normalnih časih bi se to število gotovo podvojilo.

V ponedeljek 5. oktobra je samostanska cerkev sv. Ciprijana že zgodaj oživila. Od vseh krajev so prihajali ljudje, da bi bili priče redke slovesnosti, ko dekle umrje svetu, da bi živela samo Bogu. Zaman smo

vselej v naši moči, odpustiti pa je — z božjo pomočjo. Če pa nočemo, grozi Jezus s hudo kaznijo. Kakor je razjarjeni kralj izročil hudobnega hlapca mučiteljem, prav tako bo nebeški Oče storil z vami, — govori Jezus — ako iz srca odpustite vsak svojemu bratu. In kazen je v večnem ognju.

*

V očenašu nas Jezus vsak dan opozarja na krepost odpustanja, ko nam veli moliti: »In odpusti nam naše dolge, kakor mi odpustimo svojim dolžnikom.«

Sv. Frančišek Saleški nam je sporočil dogodek iz svojega časa. V Florenci sta se spoprijela dva mladenčca. Eden je padel do smrti ranjen na tla. Hrup in vpitje navzočih. Ubijalec vidi hiteti stražo, da ga zapre. V strahu, da ga čaka najmanj do smrtne ječe, se je spustil v beg. Kam? Zatekel se je prav v hišo in k materi ubitega. Hitro ji je vse povedal in prosil odpustanja. Mati, verna žena, vdova, se je zresnila, zajokala, se za trenutek potopila v molitev, odpustila in skrila ubijalec. Ze je vstopila straža. Preiskala je vse kote, ubijalec ni našel.

To velikodušno odpustanje materino je Bog odlično poplačal. Sporoča nam sv. Frančišek, da ji je Bog dal vedeti, da je sprejel njeno žrtve za izbrisane kazni, ki bi jo moral njen sin trpeti v vica in da je iz vic rešen. Mati je občutila veliko veselje in mir. — Tudi mi bomo za ceno odpustanja uživali mir in blagoslov božji. Ali ni to veliko?

Kajro za našo kolonijo. Ne samo Slovenci, tudi drugi ga zelo cenijo. Imenovan je bil celo za opata. Veliko nam je storil dobrega; vsakomur brez razlike rad pomaga. Naš pater nima sovražnikov. Prav posebno ga ljubijo ubogi. Pri njem se ne ogreje denar v žepu. Pravi, da nosi k Bogu v hranilnico. Obleko in hrano pa ima zagotovljeno v samostanu.

Slovenci smo mu za njegovo delovanje med nami zelo hvaležni, prav posebno pa me Primorke. Naj nam ga Bog ohrani še dolgo med nami.

Primorka

Iz življenja Cerkve

Mali „Bobby“ je mrtev

Ameriško in tudi svetovno javnost je močno pretresel zločin, ki se je izvršil v Kansas Cityju v Združenih državah (država Kansas) pretekli teden. Tamkaj so neznanec ugrabil dečka Bobbyja Greenlease ter zahtevali zanj od staršev 600 tisoč dolarjev odkupnine (370 milijonov lir). Policija je hotela zaslediti zlikovce in rešiti dečka brez odkupnine, a ji ni uspelo. Ugrabitelji so ponovno sporočili dečkovi družini, da bodo malega Bobbyja umorili, če do določenega roka ne dobe zahtevane odkupnine. Starši so pač vse storili, da bi otroka rešili, ter so poslali zlikovcem zahtevano odkupnino. Dvakrat so poskušali in šele v tretje so zločinci dobili v roke zahtevani denar. A prav tedaj je FBI (ameriška policija) odkrila zakopano mrtvo trupce malega Bobbyja. Nič ni torej pomagala materialna žrtve staršev.

Do odkritja zločincev in zakopanega Bobbyja je prišla policija na ovadbo nekega človeka, ki je policijo opozoril, da je v mestu neki mož, po imenu Hall, ki igra na hazard za previsoke vsote. Na to opozorilo so omenjenega moža aretirali ter dobili pri njem 293 tisoč dolarjev, ki so izhajali iz vsote, katero so Greenleaseji poslali neznanim ugrabiteljem svojega otroka. Za Hallom so odkrili še ostala dva njegova pomagača. Bila je to neka ženska Heady in neki mož Marsch. Ženo so aretirali; o Marschu pa ni sledu.

Zločin se je zgodil tako, da je Headyjeva odpeljala malega Bobbyja iz katoliške šole, v katero je zahajal, češ da ga mama kliče domov, ker je bolna. Po poti je otroka izročila svojim dvema pomagačem, ki sta nato dečka čez nekaj dni umorila in trupce zakopala.

Bobbyjevi starši so katoličani in so dečka pošiljali v katoliško šolo. Pogreb nesrečnega dečka se je izvršil z veliko slovesnostjo in ga je vodil sam nadškof iz Kansas Cityja.

Gobav škof piše

Letočni naš podlistek o p. Damijanu nam bo v tretjem delu, ki smo ga pravkar začeli objavljati, opisoval življenje p. Damijana na otoku Molokay sredi gobavev, kjer je sam postal gobav in za gobami tudi umrl. Mnogi pa ne vedo, da je še vedno lepo število misijonarjev, ki so v službi gobavih sami postali gobavi. Statistike pravijo, da je danes kakih 145 gobavih misijonarjev, med njimi je 80 duhovnikov in dva škofa, 9 bratov laikov in 56 misijonskih sester. Il med temi jih je ozdravilo, kajti danes se gohe dajo ozdraviti tudi brez čudeža. Našli so zdravilo sulfonal, ki ozdravi gobavost. Zdravilo ne stane veliko, približno en dolar. Zato je povsem pravilno zapisal tajnik ameriškega odbora za misijone v Washingtonu F. Me Guirre, da bi že zdavnaj odpravili gobavo, ki povzroča zemlje, če bi le nekaj dolarjev, ki jih porabijo za zdravljenje raka, uporabili za nakup sulfonala. Gobavi škof msgr. Tomas Aspe, ki živi sedaj v neki bolnici v Argentini, prej pa je bil škof v Cochabamba v Boliviji, piše glede tega takole:

»Gohe niso več najhujša bolezen, niti ne najbolj neizprosna in nalezljiva ali neozdravljiva; temveč je največja muka zloglasnosti, ki jo obdaja.«

Zdravljenje te bolezni je pa še vedno na zelo nizki stopnji in prav nič sistematično. Zopet so statistike pokazale, da je samo ena desetina gobavih bolnikov, ki ima potrebno postrežbo v bolnicah, vsi ostali bolniki žive prepuščeni samim sebi; in njih število je veliko. Računajo, da je danes na svetu okrog 4 milijone gobavev, od teh je samo 4 sto tisoč, ki žive v bolnicah, kjer jih primerno zdravijo. Večino takih bolnic (kakih 300) vodijo katoliški misijonarji in redovnice.

Gobavost, ki jo poznamo predvsem iz evangelija, ni več torej ona strašna bolezen, kot se o njej splošno sodi. Upanje je tudi, da jo bodo vsaj močno omejili, če ne povsem odpravili s sveta. Glavno zaslugu bodo pri tem imeli oznanjevalci evangelija katoliški misijonarji, ki so prvi začeli skrbeti za gobave in so še vedno po svoji vnemi in poštenosti na prvem mestu.

„Sveti kriminalci“ na Poljskem

Po aretaciji kardinala Višinskega v Varšavi gre versko preganjanje na Poljskem po predvideni poti naprej. Sedaj poročajo, da so aretirali pomožnega škofa kardinala Višinskega za Gnezno škofa Antona Baranjaka. Poleg tega poroča agencija K.N.A., da so v teh tednih po aretaciji kardinala Višinskega zaprli še okrog 2500 duhovnikov in zadnje čase tudi okoli dva tisoč laikov in 4 sto študentov. Obnovili so številna taborišča, zlasti v okolici Lublina.

Po poročilih iste agencije je zahteval odstranitev kard. Višinskega sam Malenkov, ki je dal nalog za aretacijo maršalu Rokossovskemu, vrhovnemu poveljniku poljske armade. Iz vsega postopanja se vidi, da smo pred prav tako premišljenim in neizprosnim uničenjem cerkve, kakor se je izvršilo na Ruskem od leta 1918 do 1936. To, kar ni uspelo Hitlerju, da bi namreč uničil narodni in verski duh Poljakov, hoče sedaj doseči Sovjetija s pomočjo domačih izdajalcev-komunistov. Zato so tudi žrtve boljševiškega terorja iste osebe, ki so med zadnjo vojno okusile gorje nemških nacistov. Iz tega je razvidno, da ostane vedno tudi isti cilj.

Zunanji svet, zlasti katoliški, odgovarja na ta nasilja poljskih komunistov s protesti in s molitvijo. Od vsepovsod prihajajo v Vatikan vedno številnejše brzojavke z izrazi ogorčenja zaradi nasilja zoper kard. Višinskega in katol. Cerkve na Poljskem. To je pravi plaz protestov. Vendar je podoba, da gredo državniki tudi mimo tega slednjega, zakaj pred ONU ni še nihče dvignil glasu v obrambo pogaženih človeških pravic na Poljskem. Toliko praznih besedi izgubljajo tam, kakor da bi bilo mogoče zagotoviti mir na svetu s številnimi besedami in prerakanjem za prazen nič. Treba je predvsem zagotoviti svobodo vere, ki je osnova vseh ostalih svobod.

Film o Fatimi

Je danes med onimi, ki so na svetu najbolj razširjeni. Kazali so ga povsod, kjer je kaj katoličanov, razen v državah s komunističnimi režimi.

Nedeljski počitek na Filipinih

Na filipinskem otočju v Tihem oceanu je pred kratkim stopil v veljavo poseben zakon o nedeljskem počitku. Do sedaj takega zakona niso imeli. Novi zakon predpisuje delapust vse nedelje, na Božič, novo leto ter na veliki četrtek in petek. Ta slednji dan so tudi prepovedali tudi nekatere zabave in nastope. Za kršitelje so predvidene kazni.

Kaj se godi v Sirakuzi?

Ze mnogi časopisi, posebno italijanski, so pisali o nekih čudežih, ki se kaže godijo v Sirakuzi na Siciliji. Stvar je naslednja: V osmini vnebovzvetja Marijinega je nek Marijin kipec, ki je last družine Giusto, nenadoma začel izločati iz oči obilne solze. To se je ponovilo pozneje večkrat in se baje še vedno ponavlja. Pojav Marije, ki jože, je takoj priključil pozornost ne samo domačih, temveč tudi vsega mesta in cele Sicilije. Kmalu so se začele zgrinjati okrog Marijine podobe številne množice, ki so vedno bolj narasčale. Navdušenje se je večalo posebno zato, ker so se baje zgodila številna čudežna uslišanja. Mnogi so ozdraveli, potem ko so si pomazali bolni ud z vato, namočeno v solzah Marijinih. Drugi so zadobili zdravje že ob samem pogledu na Marijin kipec itd. Vsa ta dejstva so zbrala okrog Marijine podobe v Sirakuzi neštete množice. Danes na Siciliji skoro ne govore o drugem kot o »jokajoči Mariji« in njenih čudežih.

Pri tem je nerodno to, da se je psihoza »čudežev« in videj preveč razpasla. Zato so začeli že številna druga »videnja« na raznih krajih v Siciliji. V Messini n. pr. je neka deklica trdila, da je videla Marijo, ki ji je naročila, naj pride na določen dan v neko svetišče blizu mesta, da ji bo nekaj naročila. Ob domnejenem dnevu je bilo na mestu poleg dekleta tudi več deset tisoč ljudi. Vsi so čakali prikazanja. A prikazanja ni bilo. Da bi ljudi pomiril, je moral nastopiti sam župan iz Messine, ki je ljudstvo potolažil, češ da se bo Marija prikazala ob drugi priliki, čez nekoliko dni. Slične dogodke so zabeležili tudi drugod na otoku.

Zadeva s »solzečo se Marijo« je torej precej resna in zamotana. Zato se cerkvena oblast drži močno v ozadju. Sirakuški nadškof je izdal posebno pismo, v katerem poziva ljudi, naj bodo mirni in previdni. Solzenje je gotovo čudovit pojav in čudeži so velika milost božja, če so resnični. Zato se duhovniki ob Marijinem kipu nič ne zbirajo ali mašujejo. Le dva župnika skrbita, da vsako toliko obrišeta z vato Marijin solze. Vemo pa, da je bil med tem msgr. Baranzini pri sv. očetu v posebni avdienci.

Če se bo izkazalo, da je solzenje resnično, kaj naj pomeni?

PASTIRČEK bo prinašal skozi vse šolsko leto lepo povest: **Med Indijanci**. - Pa tudi druge mične zgodbe. **Naročite ga!**

VERA IN NAŠ ČAS

PRI ODDAJI »VERA IN NAŠ ČAS« BO GOVORIL V NEDELJO 18. OKTOBRA OB 9.30 PREČ. G. FRANC ŠTUHEC, ŽUPNIK IZ DOLINE, O TEMI: VESOLJNOST CERKVE IN MISIJO.

Stališče Tita

(Nadaljevanje s 1. strani)

vrnil je italijanske glasove, da ima Jugoslavija kake zahrbtnje namene glede Albanije — Jugoslavija ne bo dopustila nikomur, da bi se vmešaval v albanske notranje razmere, najmanj pa še Italiji. Italija nima na Balkanu ničesar iskati. Zato bo Jugoslavija, je nadaljeval Tito, z odprtimi očmi pazila na vsak italijanski korak. V trenutku, ko bodo stopili Italijani v cono A, bo vkorkala tudi Jugoslavija vanjo. Vendar upam, da bo zmagal zdrav razum in da se bo našel kak izhod.

O zapadu, je rekel Tito, da bi morali biti na jasnem, da zasleduje Jugoslavija le en cilj, da zabrani namreč, da bi jo kdo izdal; zato da jim ne more nihče očiti prenaplajanja, ker smatrajo za izdajstvo odločitev ameriške in angleške vlade, da izroče Trst Italiji.

Tito je pozval nato zapadne vele-sile, naj preklicajo svojo krivično odločitev. Ne gre za kako vprašanje prestiža (časti), je dejal Tito, in v gotovih prilikah je treba za ideale miru tudi kaj žrtvovati. Jugoslavija je vedno pripravljena ponuditi roko Italiji, toda pustiti nas morajo, da razrešimo med seboj tržaško vprašanje.

Maršal Tito je povedal še marsikaj na račun zapadnih zaveznikov in Italijanov, a zaradi pomanjkanja prostora smo prisiljeni zaključiti svoj članek. Le to bi še radi povedali, da je enostranska angloameriška odločitev, da se prepusti cona A italijanski upravi, ogrozila mir v tem delu Evrope in s tem seveda tudi svetovni mir. Pri sedanji mednarodni napetosti zadostuje le mala iskra, da zaneti svetovni požar. Prvo svetovno vojno je sprožil umor avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda, drugi so dale povod Hitlerjeve zahteve po življenjskem prostoru, zato ni izključeno, da bi zadostoval tudi za kako novo svetovno vojno kak majhen povod. Vojno na Koreji je bilo mogoče lokalizirati, vojno v Evropi pa ne bo mogoče lokalizirati (krajevno omejit). Tega naj bi se zavedali vsi državniki, ki imajo pri reševanju tržaškega vprašanja kako besedo. Jugoslavija je zadnji ponedeljek razložila v posebnem pismu svoje stališče tajniku ZN, obenem pa je predlagala zapadnim vele-silam konferenco, ki naj bi razpravljala o tržaškem vprašanju. S tem je pokazala, da želi, da se reši vsa zadeva v duhu ZN. Naj torej zapadne vele-sile z Italijo vred ne zavrnejo njene ponudene roke, ampak naj se vsedejo z Jugoslavijo za zeleno mizo ter sporazumno in pravično rešijo tržaško vprašanje.

rizme, kopiciti izrazilo gradivo, brati in razlagati slovenska dela ter njih tvorce, končno vaditi otroke v pismenih sestavih in lepem pripovedovanju. Osnovno poznanje učnega jezika mora prinesiti otrok že s seboj v ljudsko šolo.

Ce v družini odrasli govorijo »promiscue«, nekoliko slovensko in nekoliko italijansko, tedaj se mali otrok nauči obojega le na pol. Odkar začne dete pri dveh ali treh letih oblikovati v svojih ustecih prve besede in tja do petnajstega leta starosti bi bilo treba z njim govoriti samo v enem jeziku, da si nabere najprej v vertikalni smeri čim več besednega zaklada in da se čim bolj utrdi za gladko, tekoče govorjenje materinščine. Bogastvo govornih izra-

zov - poleg čutnega zaznavanja - budi tudi fantazijo in nove notranje spoznavne, izjavi iskanje ter dojemanje novih pojmov in tako pospešuje napredek v modrosti. Polovičarsko znanje jezika, četudi raztegnjeno na dva - italijansko in slovensko - pa ovira, duši razvoj skritih duševnih zmognosti.

Napačno bi bilo mnenje, da šola lahko nadomesti v jeziku vse tisto, česar otrok ni prinesel od materinih ust. V šoli mora otrok veliko poslušati in učitelj se ne more ukvarjati samo z enim. Pri starših pa ima otrok priliko, da neprestano čelja, da sproti sliši odgovore in jezikovne popravke kakor splošne spoznavne nauke.

S. A. Ž.

400-LETNICA GREGORIJSKE UNIVERZE

Bogoslovna vseh narodov, Gregorijanska univerza v Rimu praznuje ta teden 400-letnico svojega obstoja.

Ce greš med šolskim letom v Rimu od trga Venezia proti Kvirinalu, boš vsak čas naletel na skupine mladih bogoslovcev, ki hite proti vnožju griča po dva, po tri. Glasno se med sabo menijo, pod pazduho pa nosijo dobro znane študentske aktovke. Med njimi srečaš duhovske obleke vseh vrst, od živo rdečih »rakov« (germaničarjev) do rjavih kut kapucinov. Če prisluhneš, boš slišal, da govorijo skoro vse jezike tega sveta. Saj je na Gregorijanski univerzi navadno vpisanih okrog 1500 dijakov iz kakih 40 narodnosti. Seveda se govori tudi slovenski, ker so na Gregorijani vedno študirali slovenski fantje in študirajo še danes. Kardinal Missija, oba Ušeničnika, Opeka, Silvijn Sardenko, da se spomnim le nekaterih umrlih, so bili gojenci Gregorijanske univerze. Med živimi je število slovenskih »gregorijanov« še večje po vseh naših škofijah. Na Gregorijani imamo sedaj tudi dva Slovence v proforskem zboru, ki ga tvorijo patri jezuiti.

Ker je Gregorijanska univerza tako mednarodno študijsko središče, zato je tudi njen 400-letni jubilej mednarodni dogodek, ki se ga spominjajo ne samo v Rimu, nego povsod, kjer bivajo gojenci univerze.

Začetek te ustanove je postavil sv. Ignacij Lojolski že leta 1551, ko je vzel v najem neko hišo ob vnožju Kapitola, kjer je odprl zavod, ki so ga pozneje imenovali »Collegium Romanum«. Kmalu je hiša postala premajhna in preselili so se v drugo večjo, kjer so začeli predavati filozofijo in teologijo, to se je zgodilo jeseni leta 1553. Zato velja to leto kot začetek univerze, ki so jo pozneje imenovali Gregorijansko univerzo v čast papežu Gregoriju XIII., ki je novi univerzi preskrbel primerne prostore blizu sedanje cerkve sv. Ignacija in denarna sredstva. V teh prostorih je ostala univerza do leta 1870, ko so ob zavzetju Rima jezuiti izgubili dotodanjo univerzitetno hišo. Preselila se je vsled tega šola v bližnjo palačo Borromeo in od tam leta 1922 v sedanje poslopje na Piazza della Pilotta ob vnožju Kvirinala, nedaleč od trga Venezia.

Gregorijansko univerzo so ustanovili jezuiti in ti so jo vodili ves čas do danes razen ona desetletja od 1773 do 1824, ko je bil jezuitski red ukinjen. Danes ima univerza poleg bogoslovne in filozofske fakultete še fakulteto za cerkveno pravo in svetopisemske študije ter vzhodno bogoslovje, dalje za cerkveno zgodovino in misijonologijo, poleg raznih drugih tečajev.

Slovesnosti, ki se vršijo ta teden, imajo strogo znanstven in verski značaj.

GOSPODARSTVO

Kako ravnamo z novim vinom?

Letošnje vino ni tako šibko, kot so bili prvi glasovi. Po Maligandu ne kaže sicer toliko stopinj alkohola kot lansko leto, vendar kažejo neredka vina 11% alkoh., nekatera iz sončnih leg tudi 12%, kar pomeni, da je imel mošt nad 20% sladkorja. Pravijo celo, da so nekateri mošti pokazali 22% sladkorja in če tak mošt pravilno povre, bo imelo to vino 13,5% alkohola.

Mošti pa so letos zelo hitro povreli in sedaj je v kletih večinoma samo vino. Torej bomo pili bolj malo sladke rebule. Kako ravnati z novim vinom?

Predvsem paziti, da dobro povre. Zato pa naj bo v kleti še vedno, in to še vsaj par tednov, toplota okoli 15°C. Če je toplota nižja, je potrebno kuriti. Vino potrebuje namreč več časa, da popolnoma povre. Dokler se čuje značilni »kloke« in četudi samo enkrat na dan, je to znak, da je v sodu še kipeenje.

Si li premešal v sodu? Ko izgleda, da vino končuje kipeeti, moramo enkrat v sod dobro premešati. S tem pospešimo dokončno kipeenje.

Ves čas do končnega pokipenja morajo biti na sodih kipeelne vehe. Prosti, zunanji zrak naj nima nikdar dostopa do vina. Nekateri pokrijejo vehe tudi z vrečico peska. To je boljše kot nič, a je s tem združena nevarnost, da se blago vrečice zmoci in se potem začne kisati. V tem slučaju ali naj ne bo sod poln, tako, da se blago vrečice ne zmoci, ali pa moramo vrečice menjavati.

Ko bo vino popolnoma pokipelo, potem nadenemo na sode steklene zalivalne vehe in sode zalijemo, da so polni. Polni pa so, če je v zalivalni vehi kaj vina.

Toplota koristi mlademu vinu, dokler vsebuje četudi le trohico sladkobe. Ko ta izgine, potem pa naj vpliva na mlado vino mrz. V ta namen pustimo tekom toplega dneva kletna okna zaprta, tekom mrzle noči pa odprta. Mrz bo presunil vino, ki bo začelo hitreje izločati vse, kar ne spada v vino: vino se bo začelo čistiti.

Še vsaj par tednov pa bi moralo ostati v kleti toplo, potem šele odpremo mrazu na stečaj prost vstop v klet. To naj se ne zgodi okoli Vseh svetih.

Številke - ne besede

»Montecatini«, ki je našim kmetovalcem znana po modri galici in žveplu, različnih gnojilih in še drugih kmetijskih pripravkih, uredi vsako leto širom Italije na desetih poskusnih in pokazalnih polj. S temi hoče kmetovalcem dokazati, da se izplača gnojenje z umetnimi gnojili.

Vsak poskus je napravljen na podlagi dveh parcel: Eno se gnoji, kot je v dotičnem kraju navada ali se pusti negnojeno, drugo pa pognojijo tako, kot zahtevajo izkušnje iz naprednega kmetijstva, v splošnem z mnogo višjimi količinami umetnih gnojil, kot je v dotičnem kraju navada. Ob žetvi se ugotovi pridelek, stroški za dosego istega (nakup gnojil in dodatno delo) in se ugotovi višji dohodek — čisti dobiček.

V žitnem letu 1952/53 je bilo nam najbližje tako poskusno polje v Skocijanu ob Soči (San Canzian d'Isonzo) na posestvu nekega Russi Alojzija. Dve parceli sta bili enako obdelani, le da je dobila ena dodatno gnojenje 10 q superfosfata, 1 q žveplenokislega amonijaka in 2 q apnenega nitrata na hektar. Seveda je bila vsejana na obeh parcelah isti dan tudi ista sorta pšenice. Navadna parcela je pokazala hektarski donos 32,80 q, dodatno gnojena pa 52,22 q. Ko so odbili dodatne stroške za gnojila in delo, so ugotovili čisti dobiček od 114.000 lir na hektar ali nad 41.000 lir na furlansko njivo.

Mnogi poskusi širom Italije so dali še višje čiste dobičke. Najvišji je bil dosežen v Capanoli pri Pisi, kjer je znašal čisti dobiček celo 233.000 lir od hektarja.

S tem je jasno dokazano, da umetna gnojila koristijo in da doprinašajo dobiček. Saj to naši kmetovalci tudi vedo, a vedno ne vpoštevajo.

Strošek za zabave in razvade v Italiji

»Hranilni vestnik« (Bollettino di risparmio) poroča, da potrosi v srednjem vsak italijanski državljan letno po 5.000 lir za svoje zabave in 22.000 za svoje razvade, skupaj torej 27.000 lir, na katerih je država udeležena s kakšnim davkom. V odstotkih se zgornja svota porabi za: kino 5,75, gledališče 0,61, radio 0,74, sport

Darovi za Katoliški dom

Kako je z nabirko za K.D. v Gorici med argentinskimi Slovenci? Čujte poročilo, ki ga prinaša »Svobodna Slovenija«:

»Odbor za nabiranje prispevkov za SKD v Gorici sporoča, da se je doslej nabralo že skoraj 5.000 pesov z najrazličnejšimi znaki. Več kot en darovalec je prispeval s 100 pesi. Upajmo, da bo takih darovalcev še. Važni so tudi majhni zneski, da bodo v Gorici čutili, da smo vsi z njimi, če niso z njimi oborožene armade, so pa srca vseh pravih in zavednih Slovencev. Zato majhni darovi dokazujejo složnost vseh Slovencev in dajejo pogum in moč tistim, ki se v prvi črti in vrsti trudijo za to važno slovensko narodno zadevo: Zgraditev slovenskega kulturnega doma v Gorici.

Nabiranje za SKD v Gorici mora postati splošno narodna zadeva. Ne pozabite na SKD v Gorici ob porokah, godovanjih in drugih prilikah, ko se snide več ljudi, da ne bi napravili med njimi male nabiralne akcije. Slovenska Gorica vas kliče, radi ji priskočimo na pomoč.

PASTIRČEK izide prihodnji teden.
Poverjenikom pošljemo kot lansko leto, če ne dobimo drugačnega obvestila.

Uprava Pastirčka

0,52, ples 0,51, lunapark 0,08, razne zabave 0,09, izleti 10,40, športne stave 3,55, loterije 2,75, tobak 24,5, kava, sladkarije 24, vino, alkohol 26,50.

Celotni narod potroši za zgornje zabave in razvade letno 1270 milijard lir ali približno 1/7 narodnega dohodka.

Cene prašičem v Italiji in drugod

Tekom zadnjega leta so v Italiji cene prašičem znatno padle, najmanj za 20%. Kljub temu pa delajo inozemski prašiči še vedno konkurenco italijanskim, ker so še cenejši.

Ce računamo cene za kg žive prašičje teže v dolarjih, potem ugotovimo, da so v Evropi prašiči najdražji v Švici, potem v Angliji, najcenejši pa na Norveškem, potem v Belgiji in Luksemburgu, nato pa na Danskem in Švedskem. Tozadevne cene bile v dolarjih za 100 kg žive teže:

Švica	75
Anglija	63,7
Nemčija	52,4
Italija	52
Švedska	51,7
Danska	50,2
Belgija in Luksemburg	47,1
Norveška	46,5

Če žveplo ne gori v sodu

je to znak, da sod ni zdrav, da je plesniv ali pa kisel (milo rečeno »močane«).

Zato pa ne smeč takega sode po sili zažveplati z žveplanim gorilnikom — ti bi morali sploh izginiti —, temveč moras sod najprej ozdraviti.

Kako?

Vsak sod oplaknemo najprej s hladno vodo. Nato enkrat z vročo. Potem raztopimo v vreli vodi primerno količino »sanatona«, zlijemo raztopino v sod, tega zabijemo in valjamo na vse strani. Čez četrto ure postavimo sod na eno dno za kakih 10 minut, potem na drugo za enako časa, končno še valjamo in zlijemo tekočino iz sode. Voda bo zelo umazana. Tedaj ga začnemo izpirati z mrzlo vodo, in sicer toliko časa, dokler ne priteče iz sode popolnoma čista voda.

V tako opranem sodu bo žveplo gorelo. Za žveplanje sodov pa uporabljamo samo žveplo na azbestnih trakeh ali v azbestnih kolecih. Prvi so bolj priporočljivi, ker iz kolese tu pa tam le kapne kakšna kaplja v sod.

Izvoz solate iz Italije

je usmerjen predvsem v Nemčijo, Švico, Belgijo in Anglijo ter doseže letno okoli 350.000 q. Izvažajo predvsem glavnato solato, največ sorto »strokadero«, endivijo in cikorijo (katalonsko).

Vojna odškodnina

Poslanska zbornica in senat bosta v kratkem odobrila zakon, ki nosi v načrtu določilo, da se bo vrednost izgubljenih predmetov, kot je bila na dan 30. junija 1943, pomnožila petkrat in ta znesek plača država odškodovalcem.

Za Trst, Primorsko in Istro se vrednost predmetov od istega datuma pomnoži petnajstkrat.

Goriška italijanska konfederacija svobodnih sindikatov je te dni predlagala vladi, naj bi koeficient 15 veljal tudi za tisti del Goriške, ki je ostal v Italiji in sicer glede na slab položaj naše pokrajine.

Drugi slovenski socialni dan v Argentini

Naši rojaki v Argentini so 28. junija letos priredili drugi socialni dan. Prvega so imeli lansko leto ob priliki Katoliškega shoda slovenskih izseljencev. Takole poročajo iz Buenos Airesa o poteku te pomembne prireditve:

Drugi socialni dan se je vršil v cerkveni dvorani ciudadelске župnije. Ob 8. uri zjutraj je bila najprej sv. maša, ki jo je daroval g. prof. dr. Ivan Ahčin, ki je predsednik Stalnega odbora za socialne dni slovenskih katoličanov v Argentini. Po sv. maši je prof. dr. Ivan Ahčin začel zborovanje in pozdravil vse zborovalce in še zlasti zastopnike slovenskih organizacij v Argentini. Povedal je, da je ta drugi socialni dan posvečen obravnavanju problema naše gospodarske osamosvojitve.

V predsedstvo zborovanja so bili nato izvoljeni g. Valentin Markež kot predsednik in gg. Janko Trnšek, Jože Šeme, Janko Žebre ter gđc. Katica Kovač. Po izvolitvi je g. Markež dal besedo g. prof. dr. Ahčinu, ki je v odličnem predavanju prikazal gospodarsko osamosvojitve slovenskih izseljencev kot našo najbolj nujno gospodarsko in socialno nalogo.

V prvem delu svojega govora je prof. Ahčin prikazal zborovalcem razloge, ki potrjujejo, da je gospodarska osamosvojitve slovenskih izseljencev resnično nujna. Orisal je mezdno delo, ki je še vedno za veliko večino naših izseljencev edini vir dohodkov, njegovo napornost, vse senčne strani in vse nevarnosti takega dela. To

mezdno delo, kakršno je po večini v tujini, ogroža človekovo osebnost. Hoče ga potegniti v brezobliko maso »delavskih množic«. Sodobni svet poje hvalospeve in povečuje »množice«. Delo postaja samemu sebi namen, postaja prava moderna religija. Tako delo in v takem okolju tira človeka — delavca — v življenjski materializem. Mezdno delo, tudi z zgolj gospodarske strani, našega človeka ne more zadovoljiti. Zato je upravičeno in pametno misliti na osamosvojitve.

V drugem delu je govornik orisal prednosti, ki jih daje našemu človeku gospodarska samostojnost. Čeprav tudi samostojno delo ni brez težav, vendar daje predvsem prost razmah sposobnemu, daje večjo neodvisnost in svobodo, pa tudi večjo gospodarsko trdnost in gotovost, kar je pogoj za versko in narodno zavednost.

V tretjem delu pa je prof. Ahčin obravnaval vprašanje, kako priti do gospodarske osamosvojitve. Posebno je poudaril, da je potrebna gospodarska vzajemnost naših ljudi v tujini, skupno prizadevanje in skupno premagovanje težav, da bomo tako tudi v gospodarsko boljnjih razmerah trdno povezana skupina dobrih ljudi. Čim bolj bomo gospodarsko samostojni, tem bolj bomo svobodni, in čim bolj bomo gospodarsko med seboj povezani, tem lažje se bomo ohranili kot živi udje svojega naroda in tem lažje bomo ostali dejansko zvesti svoji veri. Zato pa je potrebna skupna organizirana akcija. (Koniec prihodnjik)

Še nekaj o slov. vitaminih

Tujez iz romanskih jezikov delajo največ težav slovenski skloni in glagolski vid (dovršnost in nedovršnost istoimenskih glagolov). Enake težave imajo potujočiji slovenski otroci, ko pridejo v slovenske šole. Kako jim pomagati? Govorite z njimi doma po slovensko že od mladega, da se iz žive govorice privadijo zakonitostim slovenskega jezika, potem jim bo v šoli učiteljev jezik razumljiv pri vseh predmetih in sistematično slovensko sklanjanje ter spreganje po gramatiki bo postalo prava igra. Če prinese otrok v šolo pomanjkljiv besedni zaklad, si ga v šoli s pomočjo učitelja že obogatijo, tudi napačen besedni red in frazeološke italijanizme mu s potrpežljivostjo in s stalnimi popravki polagoma izbijemo iz glave. Pač pa bo skozi vsa ljudsko šolo tja noter v srednješolske razrede trpel od »edne tare« nerazumevanje sklonov, glagolskega vida in sličnih slovničnih »neria«, če ni že podzvestno vaje pravilne rabe in žive govorice. Takemu otroku bo trda predla ne samo pri lekcijah slovensčine same, ampak v vseh predmetih. Težko bo razumel razlago zgodovine, zemljepisa, težave bo imel tudi v učenju tujih jezikov s slovensko razlago. Tak otrok niti v italijansko ni uspeva dobro. Mar mislite, da pol poitalijančeni starši govorijo pravilno italijansko? Njih besedni zaklad je skop, njih gramatika obup-

na. Se zdalec ne dosegajo normalne višine tržaškega dialektala rojenih Italijanov. Potem takem otrok iz take družine tudi v italijanski šoli ne bi bil brez jezikovnih težav, tem manj, ker mu italijanski učitelj ne bo nikoli pomagal s slovensko besedo, kjer otroku manjka italijanski izraz. V slovenskih šolah nismo tako ekskluzivni. Če mi otrok pri zgodovini ali latinščini in še najbolj pri slovenski uri ne razume kakkega slovenskega izraza, mu povem italijanski sinonim - in mladi obraz se razžari v zadoščanju. Ko bi le uspeli tako enostavno vteptati v mlade možgane razliko med oblikama »prijateljema« ter »prijateljca«, to je razliko med skloni!

Seveda čas v šoli ne dopušča, da bi n. pr. pri zgodovini, zemljepisu, angleščini, tehnologiji, latinščini vedno najprej izpopolnjevali vrzeli učnega jezika, namesto da bi vsako zadevno uro razlagali predmet kot tak - zgodovinske dogodke, podobno zemeljske skorje, angleške oblike za prihodnji in pretekli čas, latinske naklone in njih rabo. Niti ure slovensčine niso zato, da bi šele od temeljev začeli učiti učni jezik, kakor se začnajo od temeljev učiti tuji jeziki, marveč je treba pri slovenskih urah seči sin medijs resu, spletati otrokom že znano in domačo govorico in urejeni sestav slovnične, poglabljati jezikovne skrivnosti, širiti izrazne možnosti, trebiti barba-

Z G O R I Š K E G A

VABILO

DEKLIŠKA MAR. DRUŽBA V GORICI

priredi v nedeljo 18. oktobra v
Marijinem domu

MISIJONSKO PRIREDITEV

s srečolovom

Začetek ob 4.30 popoldne. Ves dobiček gre za misijone.

VSTOP SAMO Z VABILI, ki jih dobite pri vodstvu Družbe ali v trgovini Kosič v Raštelu.

NB. V nedeljo 25. oktobra na praznik Kristusa Kralja se bo prireditev ponovila ob isti uri.

„MISIJONSKA NEDELJA“ JE IZŠLA

PRINAŠA ZANIMIVA POROČILA NASIH MISIJONARJEV. RADI BOSTE BRALI RESNIČNO POVEST LAKOTA; PA TUDI DRUGE ZANIMIVOSTI.

Popravi v »Misijski nedelji«

V pismu misijonarja Albina Miklavčiča je urednik v oklepaju pristavil, da sta bila dvojčka, a je bil Albin rojen 12. 5. 1910. Leopold pa 12. 5. 1909.

Urejevanje grobov

Goriško županstvo sporoča, da poteče rok za čiščenje, urejevanje in postavljanje spomenikov na grobovih dne 28. oktobra. Ta zakon velja za goriško mestno pokopališče, kakor tudi za pokopališča v Štandružu, Podgori, Pevni, St. Mavru in Ločniku. Pozneje ta dela ne bodo več dovoljena.

Nagrajeni briški vinogradniki

Kakor že prejšnja leta tako se je tudi letos na prvo oktobrsko nedeljo vršila v Gorici razstava namiznega grozdja. Ocenjevalna komisija je nagradila vseh 31 razstavilcev, med katerimi je bilo tudi precej slovenskih vinogradnikov iz Brd, ki so odnesli več nagrad in bili deležni splošne pohvale.

Tečaj angleščine za begunce

Zadnji teden meseca oktobra bo prišel brezplačni pouk angleščine za begunce. Če bo dovolj prijav, bosta otvorjena dva tečaja: prvi začetni, drugi izpopolnjevalni.

Prijave sprejema č. g. M. Komjanc na domu — Via Brigata Pavia, 38 — tudi telefonično št. 32-08.

M. Komjanc

Dijaški ples

Kot smo brali v časopisih, je dijaško društvo »Simon Gregorčič« priredilo preteklo nedeljo ples v dvorani »Pri zlatem pajku«. Ples je bil od 9. ure zvečer do 1h po polnoči, če so se plesalci držali napovedane ure. Drugi dan ob 10. uri so dijakci imeli v stolnici šolsko mašo.

Nočemo raziskovati, ali so res dijakci pripravili ples ali je le kdo drugi izbral njihovo ime. Dejstvo je, da je dijaško društvo »S. Gregorčič« začelo šolsko leto s plesom. Sedaj vprašamo pedagoge pri »Soči« in »Primorskem dnevniku«, ali res menijo, da je najboljši začetek leta dijaškega društva v novem šolskem letu ravno ples. Mi smo starokopitni in zato ples-

no norenje obsojamo, zlasti še če ga prirejajo dijaška društva, ki so namenjena srednješolcem in po vrhu še za otvoritev šol. leta. Radi bi pa slišali, kaj menijo o tem slovenski starši.

Pevma

»Soča« z dne 3. 10. 1953. je prinesla iz Pevme med drugim naslednje: »Jezuitsko zavijanje našega župnika. — Naš g. župnik je tudi ob pogrebu tako značajnega in poštenega moža, kot je bil pokojni Jože Primožič z Oslavja, izbral priložnost za svoje politične spekulacije. Ob odprtem grobu je imel govor, v katerem je z jezuitskim zavijanjem besed skušal kovati kapital za svojo stranko in z navidez lepimi in prijateljskimi besedami skušal zasenčiti svetlo osebnost pokojnika, da so se zgrajali vsi tisti, ki so razumeli, kam je meril govornik s svojim govorom.«

Tako »Soča«. Resnica pa je, da so bili

vsi, ki so govor g. župnika poslušali z dobro voljo, z njim zadovoljni, mnogi celo zelo zadovoljni. Rekel je, da je bil pokojni dober gospodar, skrben družinski oče, zaveden Slovenec; da je 1948. leta prepeljal s svojim kamijonom iz Gorice v St. Maver kip fatimske Matere B. in da je gotovo Marija pomagala, da je mogel v svoji kratki in težki bolezni prejeti vse zakramente umirajočih. Izrazil je družini v imenu vseh navzočih sočustvovanje in jo tolažil z Jezusovimi besedami: »Jaz sem vstajenje in življenje«, in dodal, da je tudi pokojni v svoji bolezni mislil na to življenje. Končal je z mislijo, naj bo ta nagla smrt nam v nauk, saj smo vsi kot sad na drevesu, ki hitro odpade. Pokojnemu je želel v domači zemlji božji mir in na svidenje. — To je vsebina govora.

Čitatelj naj primerja dopis »Soča« in podano vsebino govora in naj sam presodi, kam spadajo izrazi o »zavijanju«, »politični spekulaciji«, o »okovanju kapitala za svojo stranko« itd. Človeku se zdi neverjetno. Mislili smo, da je vsaj med nami več čuta za resnico.

Poslušalec

S T R Ž A Š K E G A

Shod katoliških organizacij v Trstu

Radi izrednih razmer v Trstu bomo letos obhajali skupni shod naših katoliških organizacij tako:

Na misijonsko nedeljo 18. oktobra točno ob štirih popoldne začnemo v kapucinski cerkvi na Montuzzi skupno moliti sveti rožni venec; vmes bomo prepevali Marijine pesmi. Nato nam bo govoril monsignor dr. Jakob Ukmar; sledil bo blagoslov s petimi litanijami in molitvami za shod. Vse bo izvršeno v taki obliki, da bomo vsi zadovoljni, samo sodelovati je treba. Zato prosimo, ne zamujajte. Zberimo se vsi ob začetku rožnega venca ob štirih in nato skupno veselo pojmo, pobožno molimo in poslušajmo našega izkušenega monsignorja, ki je kljub svoji starosti sprejel govor za slovenske katoliške organizacije v Trstu. Pred cerkvijo nam bodo dekleta ponujala razne misijonske revije in liste. Kdor le more — in koliko je takih, ki res ne bi mogli? — naj zelo podpre misijonski tisk in tudi tako pomaga veliki misijonski ideji.

Napovedane velike igre o Sveti Ceciliji pa ne bo in sicer zato, ker je velika dvorana Auditorija za javne prireditve radi izrednih razmer zaprta. Ta sicer velika pomanjkljivost letošnjega shoda naj ne zadrži doma nobene skupine, ampak vsi se zberimo kakor druga leta in v največjem veselju opravimo naš skupni shod. Kakor hitro bo dvorana Auditorija zopet odprta za javne prireditve, bo rojanska Marijina družba uprizorila že pripravljeno igro.

Prosimo gg. duhovnike, da bi o tem obvestili svoje vernike.

Z misijonskim pozdravom

DUHOVSKA ZVEZA V TRSTU

Tečaj angleščine

Pod okriljem Zavezniške čitalnice v Trstu se začne brezplačni tečaj angleščine v torek dne 20. oktobra. Tečaji se vršijo vsak torek in petek v ulici S. Francesco 42 v naslednjem redu:

Od 6-7 ure zvečer začetniki
7-8 » » konverzijski
8-9 » » nadaljevalni
9-10 » » začetniški

Teh tečajev se lahko udeleži vsakdo, ki se zanima za angleški jezik.

Zakaj učenjak veruje v Boga

Čeravno je znanost v zadnjem času zelo napredovala, smo kljub temu šele ob začetku njenih odkritij. A vsako novo odkritje nam vedno glasneje priča o neizmerni modrosti Stvarnika in nas vedno bolj k Njemu približuje.

Gressy Morrison, predsednik akademije znanosti v New Yorku, nam v svoji knjigi »Man Does Not Stand Alone« navaja se-

dem razlogov za svojo vernost.

PRVI: Po nezmisljivih matematičnih zakonih lahko dokažemo, da je vse stvarstvo zamišljeno in urejano od velike vodilne Modrosti. Če sledimo nekoliko nezmisljivim zakonom vesolja, spoznamo, da so ti številni zakoni tako natančno preračunani, da je nemogoče ne spoznati iz njih neko višjo silo, ki jih vodi.

Naša zemlja se vrti okrog svoje osi z brzino 1600 km na uro. Če bi se ta brzina zmanjšala n. pr. na 160 km na uro, bi bili naši dnevi in naše noči desetkrat daljše in bi sončna moč v tem dolgem dnevu popolnoma prežgala vse rastlinstvo, medtem ko bi v nočnem mrazu vse zamrznilo.

Sonce, vir našega življenja, ima na svoji površini 6700 stopinj toplote in njegova razdalja od naše zemlje ni nič manjša in nič krajša, kakor nam zadostuje, da nas ta večni ogenj prav toliko greje kolikor potrebujemo. Če bi sonce zmanjšalo svojo toploto na polovico, bi vsako živo bitje na naši zemlji zamrznilo, nasprotno pa, če bi se toplota zvečala, bi njena moč vse požgala.

SLOV. KATOLIŠKO PROSVETNO DRUŠTVO IZ GORICE

priredi

v nedeljo 18. oktobra 1953 ob 16. uri

v kinodvorani v Nabrežini

PEVSKI KONCERT

posvečen spominu pokojnega skladatelja

VINKA VODOPIVCA

Nastopata moški in mešani zbor Katoliškega prosvetnega društva iz Gorice pod vodstvom prof. Mirka Fileja.

Vstopnina L 150. Spored dobite pri blagajni kinodvorane.

Prisrčno vabljeni!

Zemlja stoji v kotu 23 stopinj. To povzroča letne čase in če bi tega ne bilo, bi se morsko izhlapevanje pomaknilo na sever in na jug in bi zemeljske celine zamrzile.

Če bi se oddaljenost lune od naše zemlje povečala na 80.000 km bi morske plime dvakrat na dan popolnoma preplavile vse zemeljske celine in bi se najvišje gore morje v kratkem času izpodjedlo.

Če bi zemeljska skorja bila samo za tri metre debelejša, bi na zemlji ne imeli več zraku in bi vsako živo bitje izumrlo.

Če bi naša atmosfera bila mnogo bolj razredčena kakor je, bi meteorji, ki v milijonih izgorvajo dnevno v ozračju, dosegli našo zemljo in zanetili povsod velikanske požare.

Iz teh in iz tisoč drugih neizpodbitnih dokazov ni niti enega razloga proti milijonskim, da bi bilo naše življenje na zemeljski obli le goli slučaj.

DRUGI: Sila in zmoglost življenja, ki hoče doseči svoj cilj, je živa priča, da ga vodi in urejuje Modrost, od katere vse prihaja.

Nihče ni mogel še doumeti in razložiti, kaj je življenje in v čem obstaja. Nima ne teže ne oblike, ima pa v sebi silno moč: korenika lahko razžene skalo, v kateri rase. Življenje si je osvojilo zrak in zemljo in si podvrglo elementarne sile, da sedaj služi v človekovo korist. Življenje je večni kipar, ki izoblikuje vsako živo stvar, je kot umetnik, ki daje obliko rastlinam in pestro barvo sleherni cvetki; življenje je kot muzik, ki uči ptičke peti in daje vsaki živali svoj glas, da se med seboj spoznavajo in kličejo. Življenje je kot vsevedni kemik, ki daje vsakemu sadu svoj okus, vsaki cvetki svoj vonj in ki še v podzemlju skrbi za naš obstoj, ko spreminja zemeljske snovi v prepotrebne vrvine.

V eni sami kapljici vode je na tisoče življenj. Kdo jih je tja postavil? Ali mogoče narava sama? Narava ne more dati življenja. O bedni, zmaterializirani svet, odgovori, kdo je vse to ustvaril?

(Se nadaljuje)

Darovi za sklad L. Kemperla

Iva Tušar, Gorica, 1000 lir.

Bog povrni!

Izšla je v Rimu knjiga pesmi
Rafka Vodeba

KAM POTUJEJO OBLAKI?

krasna bibliofilska izdaja opremljena z izbranimi lesorezi
prof. Alekse Ivančeve

Dobite jo v slovenskih knjigarnah v Trstu, Sesljanu in Gorici.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

PROTEST RUSIJE

Sovjetska Rusija je glede tržškega vprašanja vložila protest na Varnostni svet zoper odločitev Anglo-Amerikancev, da izročijo upravo področja A rimski vladi. S tem so tudi Sovjeti podprli jugoslovansko stališče.

Radio Trst II.

Nedelja, 18. oktobra: 8.45 Kmetijska odaja. — 9.30 Vera in naš čas. — 12.00 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 15.30 Koncert moškega zbora iz Rupe. — 16.00 Malo za šalo - malo zares. — 19.00 Novice iz delavskega sveta. — 20.05 Slovenski motivi. — 20.30 Richard Wagner: PARSIFAL, preludij in 1. dejanje. — 22.45 Čajkovski: Uvertura 1812.

Ponedeljek, 19. oktobra: 14.00 Lahke melodije igra pianist Franco Russo. — 14.15 Kulturni obzornik. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 20.15 Slovenske pesmi in plesi. — 20.40 Koncert violinista Ljudevita Dobronja. — 21.00 Okno v svet. — 21.45 Predavanje. — 22.00 Richard Wagner: PARSIFAL, 2. dejanje.

Torek, 20. oktobra: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Sola in vzgoja. — 20.05 Pestra operna glasba. — 21.00 Radijski oder - Bernauer-Oesterreicher: KONTO X, nato Večerne melodije.

Sreda, 21. oktobra: 14.15 Kulturni obzornik. — 18.40 Koncert tenorista Renata Kodernaca. — 19.00 Zdravniški vedež. — 21.00 Aktualnosti. — 21.45 Predavanje. — 22.00 Richard Wagner: PARSIFAL, 3. dejanje.

Četrtek, 22. oktobra: 13.00 Slovenske pesmi. — 18.40 Koncert sopranistke Vide Jagodic. — 21.00 Dramatizirana povest. — 22.00 Glasbeno predavanje. — 22.30 Paganini: Koncert za violino in orkester.

Petek, 23. oktobra: 13.00 Glasba po željah. — 18.00 Rimski Korsakov, Zlati petelin. — 20.05 Slovenski motivi. — 21.00 Tržaški kulturni razgledi. — 22.15 Iz angleških koncertnih dvoran.

Sobota, 24. oktobra: 13.00 Sramel kvintet in pevski duet. — 16.00 Oddaja za najmlajše - KEKEC. — 16.30 Slovenski motivi. — 19.00 Pogovor z ženo. — 21.00 Malo za šalo - malo zares. — 22.00 Dvorakovi slovanski plesi.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič

Tiska tiskarna Budin v Gorici

WILHELM HUNERMANN:

37

Oče Damijan

»Ostanem!« je odgovoril duhovnik z odločnim glasom.

Zdaj so nekateri gobaveci spoznali škofa. Veselo so pritekli ali prišepali k njemu.

»Eia no! Tu je!« so vriskali.

Hipoma krik veselja.

»Makua Kamijano!« je zaklical eden izmed gobavecev, s strašnimi ranami na rokah in po obrazu. »Makua Kamijano, ali me zdaj spoznaš?«

Nekaj časa je Damijan strmel v ubogečnega človeka, nato pa je rekel:

»Ti si Joane, Beli Kormoran!«

»Spoznal me je! Spoznal me je!« je vzklikal nekdanji misijonarjev služabnik in plesal od veselja. Drugi so se zdaj prepirali k misijonarju, mu prožili svoje pohabljenke roke in klicali:

»Ali nas še poznaš, makua Kamijano?« A misijonar je samo žalostno zmajal z glavo. Nemogoče je bilo spoznati te spačene obraze. Nekateri izmed gobavecev so razočarani zaihteli.

»Vi ste moji otroci iz Kohale!« jih je tolažil duhovnik.

Hipoma divji krik! Gruča gobavecev se je prerila skozi vrsto okrog stoječih. Z obrazi, razjedenimi od besnosti, so se kriče postavili pred misijonarje. Njihove ostudne spake so sikale kletve. Eden je tulil kakor pes. Pretel je s pohabljenimi rokami, ki jih je zamašal skušal stisniti v pest. Od nekod je prifrčal kamen, trdo oplazil duhovnikovo čelo in pustil za seboj krvavečo prasko.

»To je dobrodošlica pekla!« je mrmljal škof.

»Saj ni nič!« je rekel Damijan in si obrisal kri. »Poleg tega pa je to storil blazen. Pustite ga na miru, pustite ga!« je nato zaklical nekaterim gobavcem, ki so se hoteli vreči na noreca.

»Beda je mnoge pokvarila!« je pojasnil škof Maigret. »Mnogi so postali kakor živali.«

»Svoje življenje zastavim zanje, da jih spet napravim za ljudi!« je rekel odločno pater Damijan.

Nato je misijonarja precejšno krdelo katoliških Kanakov spremilo v cerkvice svete Filomene. Ko so vstopili, so se mnogi prerivali za njimi, katoličani in sektijci,

kristjani in pogani, eni iz ljubezni, drugi iz sovražne radevednosti. Pred oltarjem se je škof obrnil in dvignil roko. Polagoma je v svetlobo zavladala tišina.

»Otroci moji!« je prišel siloviti škof s tresočim se glasom: »Otroci moji! Do zdaj ste bili sami na tem otoku, daleč od svoje domovine, daleč od njih, ki vas ljubijo. Zdaj pa sem vam pripeljal duhovnika, ki hoče biti vaš oče. Med vami hoče živeti in umreti, tako vas ljubijo.«

V cerkvi je spet postalo tiho kakor v grobu, nato pa je šel šepet po hiši božji in postajal je vedno glasnejši, tako da škof ni mogel dalje govoriti. Kaj? Mož s svetločim obrazom, krepke postave, hoče ostati pri njih? Ta beli mož, zdrav pri živih mrličih? Gobaveci so tiščali k oltarju, tipali misijonarjeve roke, ga topo zijali v obraz, da bi izsledili znak strašne bolezni. Ne, ne! Zdrav je! Prostovoljno, neprisiljeno prihaja! Prihaja iz ljubezni!

»Aloha, makua Kamijano!« so ga veselo pozdravljali gobaveci iz Kohale. »Makua Kamijano!« so jecjali za njimi drugi. Tu in tam je začel kdo zbegano ihteti.

Ne, Molokaj ne bo več pekel! Kajti človek je radovaljno prišel k izobčenemu. Prišel je iz ljubezni! To je čutil vsak teh

grdihi, ubogih ljudi. Psi! Pater bi rad govoril.

»Otroci moji!« je počasi začel pater. »Prihajam k vam, da bom z vami delil usodo. Moj življenje je vaše. Vaš kruh, moj kruh! Vaš sem z dušo in srcem! Vaš v življenju in v smrti! In če je božja volja, da postanem kakor eden izmed vas, ako mi hoče nebeski Oče vaš križ naložiti na rame, otroci moji, potem sem pripravljen, da postanem vam enak, gobavec med gobavci na Molokaju.«

Za hip je bilo vse tiho, povsem tiho. Nato pa je nepopisno veselje prevzelo ljudi, ki so bili zbrani v cerkvi. Vrisk je napolnil hišo božjo, ki je v njej duhovnik pred oltarjem pravkar izgovoril zaobljubo največje pripravljenosti za žrtve. Hripavo je zvenel ta vrisk iz prenekaterih razjedene grla, drugod kakor tuleč krik. A vendar je bil to radosten vrisk zavrnjenih, ki je v njih temno usodo prvič prodrli svetlobni žarek.

»Aloha, makua Kamijano!« so kričali gobaveci, kristjani in pogani, celo oni, ki so mu še pred malo minutami stali nasproti s stisnjenimi pestmi. Tako so klicali gobaveci iz Galileje, ko so srečali Gospoda...

Popoldne je duhovnik spremil škofa na-

zaj na ladjo. Še enkrat je sklonil glavo pod njegovo blagoslovljajočo desnico. Poslednji pozdrav, zadnji zbogom in Damijan je ostal sam, sam med gobavci na Molokaju.

Vrnil se je domov v gobavsko naselbino Kalavao. Domov? Ali ima misijonar na Molokaju dom? Vendar! Poleg cvetice je stala revna, slamnata kočica, pripravljena zanj. Tam bo smel na pleteni rogovi zlektni svoje na smrt utrjeno telo.

Na robu naselbine gobavecev se je pater Damijan počutil strašno osamljenega. Ob poti je zagledal človeka, ki je ležal na tleh. Na ranjenem obrazu je bilo na debelo umazanosti. Rdeče, vnete oči so bedno zrlle duhovnika. Ranjene, pohabljenke roke je proseče dvigal kvišku.

»Lačen! Lačen!« je krehal hripav glas.

Duhovnik mu je dal zadnji košček kruha. Zeljno je gobavec ugriznil. Iz brez-ustničnih ust se mu je poredila slina.

»Kje stanuješ?« ga je vprašal misijonar.

Bolnik se je kakor blazen dolgo in votlo smejal. »Imel sem kočico!« se je hehetal. Prišli so drugi in me postavili na cesto. Rekli so, da za smrt ni treba kočice!

(Nadaljevanje)